

Nidingens fågelstation - 2018

TOMMY JÄRÅS

Stationens 39:e säsong pågick mellan 18 mars och till 17 november. P.g.a. personalbrist var stationen stängd 7-15 oktober. Antalet verksamhetsdagar blev totalt 236, vilket är jämförbart med genomsnittet de senaste 10 åren.

Verksamhet

Regelbunden nät- och burfångst har genomförts i den utsträckning som vädret har tillåtit. Maximalt används 28 nät på fasta nätplatser. Rutinmässig fångst med bandspelare användes ej. När det gäller burar har som mest 45 använts samtidigt på öns tångvallar. Flertalet häckfågelsarter inventeras och en del studeras noggrant.

Ringmärkning

Totalt under året ringmärktes endast 6 649 fåglar, vilket är långt under tidigare sämsta år. För sjätte året i rad så var fångstsiffrorna under medel för de 12 senaste åren

I år ringmärktes 92 arter vilket är mer än 10 arter under medel.

Några få arter visade bra fångstsiffror för att vara på Nidingen. Gråsiska med 201 ringmärkta blev nytt årsbästa för arten och även brandkronad kungsfågel med sju ringmärkta blev årsbästa. Av udda fångstarter så märktes stationens fjärde berglärka den 9 april och dagen innan en kaja som också var stationens fjärde.

En ny märkart blev det för året och det var en blåstjärt som fångades den 7 november. Det totala antalet ringmärkta arter uppgår nu till 186 och sedan starten 1980 har drygt 327 000 fåglar försetts med ring.

Årets två bästa märkdagar inträffade den 16 april med 340 individer varav rödhake med 176 ex och gransångare med 60 samt den 16 oktober med 315 märkta med stor blandning arter.

En lång rad arter märktes i betydligt mindre antal än normalt. Många arter låg på 20 - 30 % av "normal" fångst. Några exempel är kärrsnäppa (134 ex 2018/ 615 medel 2008-2017) svart röstjärt (2/10), buskskvätta (4/14), grå flugsnappare (8/36), stare (69/225) och sävsparv (60/204). En art som låg nere på bara 11 % var gulärta (3/29).

Återfynd och kontroller

Totalt inkom återfynd från 64 individer av 22 arter via ringmärkningscentralen under 2018 plus 200 avläsningar i Västeuropa och Nordafrika av färgringmärkta silltrutar. Dessutom kom svar på 38 individer av 18 arter från ringmärkta fåglar på annan plats. Efter silltrut som vanligaste återfyndsart kom skärnsnäppa och tretåig mås med 14 fynd vardera. Tolv av skärnsnäppefynden kom från Svalbard och där de allra flesta kring Longyearbyn. Två fynd utmärker sig lite extra då en avlästes på Sarsfjället på nordvästra Svalbard och en hittades död i Lomfjorden på nordöstra Svalbard. Av de tretåiga måsarna avlästes 12 i norra Danmark. Två hittades döda, en i Northumberland i England efter knappt ett år och en på ön Anholt i Kattegatt vid en ålder av drygt 17 år. Årets äldsta fågel var en annan tretåig mås som kontrollerades häckande i en ålder av 25 år.

I förra fågelåret rapporterades om en roskarl som fotograferades och avlästes på samma plats men olika säsonger i Spanien. Detta året är två roskarlar rapporterade på samma sätt. Dels en från Helgoland i Tyskland den fotograferades den 16 maj 2016 och sedan 17 maj 2018. Den andra roskarlen fotograferades i Penzance, Cornwall i sydvästra England ett par gånger vintern 2017/18. Förra gången den sågs på samma plats var hösten 2014.

Årets långfynd blev en spovsnäppa som kontrollerades i Palmarin, Mbour i Senegal. Den märktes den 21 juli 2017 och kontrollerades i Senegal den 31 mars 2018. Avståndet är nästan 5400 km.

En skärpiplärka som avlästes i fält i Hailuoto, Uleåborg i norra Bottenviken är också ett fynd som är anmärkningsvärt. Piplärkan ringmärktes på Nidingen den 1 oktober 2015 och avlästes i Finland den 16 april 2018.

Häckfåglar

I år konstaterades häckning hos 23 arter. Ny häckart för ön och mycket överraskande blev snatterand. Arten är knappt årlig på ön. Kolonin med tretåig mås innehöll i år 41 par där 46 ungar kom på vingarna, vilket är ett par färre än året innan och en fjärdedel färre antal flygga ungar. En annan av öns mycket välstuderade arter är tobisgrisslan. I år konstaterades 155 par häckande tobisgrisslor. Ovanligt många häckningar misslyckades i år (63) men ungprouktionen i de lyckade häckningarna blev 1,64 unge/lyckad häckning, vilket är bra. Rödbenan kom till Nidingen som häckfågel i slutet av 90-talet och har haft framgångsrika år sedan dess. Arten är svårinventerad när de häckar tätt, antalet är ca 15 par. Vid en specialstudie av de varnande individerna så kunde 24 olika identifieras. Tre arter som häckade 2017 efter många års frånvaro, stenskvätta, stare och hämpling, försvann alla igen under 2018.

Observationer

Precis som under 2017 så observerades 185 arter från ön. En art, tajgablåstjärt, blev ny art för ön och det totala antalet arter som är observerade är nu 275 registrerade på artportalen.

En av öns specialiteter är ju havsfåglar men dessa blev mycket sparsamma det gångna året. Endast två observationer av bredstjärtad labb (26-27/9) och en enda av grå lira (21/9). Storlabbar sågs under 24 dagar mellan 10 augusti och sista oktober, med som mest 30 ex den 22 september.

Havssulorna hade sin bästa dag den 26 september med 450 sydsträckande.

Det sydgående sjöfågelsträcket under våren var också av mindre omfattning än vanligt och toppnoteringarna var 397 smålommar den 7 maj och endast 550 sjöorrar som mest den 3 maj. Det var bara de vitkindade gässen som hade bra antal med 8000 sträckande åt öster den 16 maj som topp. Även havssulorna brukar uppträda i hyggliga antal under våren och i år blev det som mest den 3 maj med 62 ex.

Vattenpiplärka noterades för andra gången på ön den 14 november och öns tredje rördrom sågs den 23 mars. De två tidigare rördrommarna har också setts i mars, 1991 och 2012. Berglärkan är en art som ökat de senaste åren och 2018 fanns berglärkor på ön mellan 18 mars och 9 april med som mest 7 individer och på hösten mellan 5 oktober och 16 november med som mest 20 ex.

Övrigt

Ombyggnad av sjömärket som de tretåiga mäsarna häckar på. I början av juni blev vi påmind om att sjömärket som de tretåiga mäsarna har häckat på sedan länge, började bli dåligt då en hylla med bon på rasade i backen och fyra häckningar spolierades. Under hösten inköptes material för renovering av hela skylten samt häckningshyllor. Den 10 oktober gjordes hela jobbet och numera finns fem hyllor på varje sida av sjömärket och med mänskliga ögon finns det nu plats för 45 bon på skylten.

Faktaruta

Nidingens fågelstation

57°18'N; 11°54'E

Startår: 1980

Huvudman: Göteborgs Ornitologiska Förening

Personal: Ca 100 volontärer.

Verksamhet: Ringmärkning och häckfågelinventeringar samt begränsade sträckfågelräkningar.

Publik verksamhet: Guidningar. Mobil utställning. Hemsida.

Säsong 2018: 18 mars – 17 november

Antal ringmärkta fåglar: vår – 3780 ; höst – 2869

Tre vanligaste ringmärkta arter: vår – rödhake (752), lövsångare (595), gransångare (304); höst – lövsångare (446), ängsplärka (277) och gärdsmyg (180).